

Judit Rajk

“Her Macar’ın bir Türk atası vardır”

Özellikle Liszt, Bartók ve Kodály şarkılarında uzmanlaşmış bir yorumcu olan Macar kontralto Judit Rajk gerek Macaristan’da, gerekse uluslararası alanda tanınmış bir isim. Uluslararası Bartók Müzik Festivali’nin kapanış konserinde sahneye çıkan sanatçı ile festival ve seslendirdiği halk şarkıları üzerine sohbet ettik.

Judit Rajk

Son iki üç yıldır farklı festivallere özel konuk sanatçı olarak çağrılıyorsunuz ve en önemli orkestralarımızla birlikte solist olarak söylüyorsunuz. Dolayısıyla adınız Türkiye’de daha bilinir oldu. Dinleyicilerimize farklı programlar seslendirdiğiniz bu Türkiye ziyaretleriniz sizin için ne ifade ediyor?

Sadece şunu demeliyim: Türkiye’ye hayranım... Kültürlerin ve dinlerin bir arada yaşadığı bu ülkeyi ne kadar sevdiğimi daha önce de pek çok söyleşide belirttim. Söz konusu çeşitlilik beni her zaman çok etkiledi. Aynı zamanda şundan neredeyse eminim ki, eski çağlarda Türklerin Macaristan’da geçirdiği 150 yıldan sonra her Macar’ın bir Türk atası oldu.

Türkiye’deki müzik ve konserlerden bahsedecek olursak, gelip bu ülkeyi ziyaret etmek benim için hep bir mutluluk oldu. Meslektaşarımdan ve dostlarımdan gördüğüm muhteşem misafirperverliğin yanı sıra, davet edildiğim özgün programlardan büyük keyif aldım.

İstanbul’da yaşayan kıymetli dostum Mehmet Mestçi, Türk sahneleri ve dinleyicileri ile tanışıp, Türkiye’ye gelmeme vesile olan ilk kişidir. Nitekim bir şan sanatçısı olarak Türkiye’ye ilk kez onun tarafından İstanbul’da düzenlenen Liszt Festivali’nin daveti üzerine, 2011’de Liszt’i kutlamak için gelmişim. Çırağan Sarayı’nda Emre Elivar ile bir resital vermiştik. Resitalin tanıtım konuşmasını da Emre Aracı yapmıştı. Daha sonra ise, piyanist dostum Prof. Yeşim Alkaya Yener tarafından Ankara’da Hacettepe Üniversitesi’nde düzenlenen ve son derece başarılı

geçen Uluslararası Liszt Festivali ve Sempozyumu’na da katılmışım.

2011’den beri Türkiye’nin en ünlü orkestralarıyla çalıştım. CSO ile Mahler’in 3. Senfoni’sinin kontralto solosunu söyledim. Bilkent Senfoni ile geçtiğimiz nisan ayında Uluslararası Ankara Müzik Festivali’nde başarılı bir iş çıkarttık. İzmir’deyse Ankara Operası’nın şefi Maestro Alessandro Cedrone’nun yönetimindeki İzmir DSO ve Londra’da yaşayan yetenekli Türk kontrtenor Cenk Karaferya ile unutulmaz ve özgün bir Barok müzik konseri verdim. Ayrıca oda müziği gruplarım ile İstanbul’daki Opus Amadeus ve İzmir’deki Karşıyaka Barok Günleri gibi festivallere katıldım.

Özellikle Uluslararası Bartók Müzik Festivali ile bağlantınız nasıl kuruldu? Bu festival sizin için neden önemliydi?

Daha önce de bahsettiğim gibi, Ekim 2011’de Ankara’daki Liszt Festivali ve Sempozyumu’nun konuğu olmuş ve bu festivalin başkanı piyanist Prof. Yeşim Alkaya Yener ile tanışmışım. Tanışır tanışmaz da konuştuğumuz müzik dilinin, müzik zevklerimiz ve müzikten beklentilerimizin ne kadar benzeştiğini fark edip dost olmuştuk.

Prof. Yeşim Alkaya Yener 2014’te Macaristan’a gelerek Franz Liszt Akademisi’ni ve benim eğitim verdiğim Uluslararası Kodály Enstitüsü’nü ziyaret etti. Birlikte birkaç konser de verdik. Bu ziyaretten sonra Liszt Akademisi ve Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı bir Erasmus

protokolü imzaladı. Bu protokol iki müzik kurumu arasında gelecekte gerçekleştirilecek ortak akademik çalışmalar açısından hayli önemliydi. Hiç unutmam, 2014'ün ilk günleriydi. Yeşim Hanım bana bir Bartók Festivali düzenlemeyi planladığını anlattı. Nisan 2015'te ise, Ankara'da her şey sonunda onun hayal ettiği gibi gerçekleşti. Festival hem program, hem de etkinlik çeşitliliği açısından son derece zengindi. Konserler, konuşmalar, dans gösterileri, öğrenci performansları, sempozyumlar, radyo canlı yayınları gerçekleştirildi. Ve şimdi de elinizde *Andante* dergisi tarafından festival için hazırlanmış bu özel yayını tutmaktasınız.

Türk ve Macar olan herkes bu festival organizasyonunun Türkiye'de gerçekleşmiş olmasından dolayı büyük gurur duymalı. Bir hafta boyunca Ankara'da, TRT-3'ün de canlı yayınları aracılığıyla, tüm Türkiye Bartók'un müziği hakkında birçok bilgi edindi. Sanatçı, organizatör ya da sponsor olsun, bu programa katkıda bulunan herkese içten teşekkürler.

Bartók'a olan özel ilginiz nereden geliyor?

Liszt kadar Bartók da benim için çok önemli. Sadece o inanılmaz müzik dili değil, aynı zamanda bir insan olarak kendisi de... Dayanışmanın, insan davranışının ne anlama geldiğini bilen biriydi, dahası bir besteci olarak sadece Macarların değil Türklerin de kültürel müzik mirasının korunması için çok çaba harcadı.

Bartók Müzik Festivali'nin kapanış konserinde orkestra eşliğinde 5 halk şarkısı seslendirdiniz. Bunların ikisi Bartók'a, gerisi Macaristan Ulusal Filarmoni Orkestrası'nın birinci şefi olan ünlü piyanist Zoltán Kocsis'e aitti. Konser programınıza neden bu yalın ve pek de bilinmeyen şarkıları dahil ettiğinizi anlatır mısınız?

Bunlar aslında 1929'da şan ve piyano için bestelenmiş 20 Macar halk şarkısıdır. Ancak 1933'te Bartók'ın 5 tanesini seçip piyano partilerini orkestraya uyarlamış; bu yeni düzenlemeler dönemin

meşhur kontraltosu Maria Basilides tarafından seslendirilmiştir. 70 yıl sonraysa Zoltán Kocsis 20 şarkının tamamı için yazdığı orkestrasyonları tamamlamıştır. Ankara'daki Bartók Müzik Festivali son derece önemli bir etkinlik olduğu için Kocsis'ten şahsen yardım istedim ve söyleyeceğim parçaları kendisiyle birlikte seçtik. Ne yazık ki yoğun programı yüzünden Kocsis Ankara'ya gelemedi. Onun yerine genç ve yetenekli bir Macar şef olan Gergely Madaras geldi ve eserleri büyük bir sevk ve inanca yönetti.

Yakın gelecekte sizi yine Türkiye'de görebilecek miyiz?

Umarım tekrar geleceğim. Contrasto adlı oda müziği topluluğumla beni 2015/16 sezonu için davet ettiler. Ayrıca yakın zamanda meslektaşım Prof. Yeşim Alkaya Yener ile bir sanat şarkıları resitali vermeyi planlıyoruz.

Kapanış konserinde Judit Rajk ve Gergely Madaras yönetimindeki CSO sahnede idi.